

Ljubljana, avgust, september 1993

LETO XXX

ŠTEVILKA 8-9

Časopis poslovnega sistema Mercator

DAN MERCATORJA

NEDELJA, 26.9.1993, SORA PRI MEDVODAH

NA KRATKO

Iz litijske kmetijsko gozdarske zadruga so nas obvestili

o novi diskontni trgovini, ki so jo odprli 12. avgusta. Prodajajo živila in galanterijsko blago. Trgovina je opremljena s sodobno računalniško opremo tako, da kupci lahko izdelke kupujejo po grosističnih, diskontnih ali pa maloprodajnih cenah. Sicer pa ima litijska zadruga v sami Litiji šest trgovin in gostinskih obratov: diskont na Valvasorjevem trgu, samopostrežno trgovino, trgovino s tehničnimi izdelki, prodajalno Agromarket, delikateso in bistro Valvasor. Nova prodajalna je prispevek k popestritvi trgovske ponudbe, predvsem s konkurenčnimi cenami in prijazno postrežbo, še zlasti pa je trgovina na izredno ugodni in dostopni prometni točki.

in o razstavi Živinorejskega društva Litija, ki je bila 5. septembra. V društvo so včlanjeni rejci plemenske živine v litijski občini oziroma člani zadrug Mercator-KGZ Litija, Kmetijske zadruga Gabrovka-Dole in Kmetijske zadruga Dole. Na razstavi so rejci pokazali plemensko živino sivorjave in črno bele pasme. Z razstavo je društvo želelo pokazati svoje dosežke, predvsem pa spodbuditi nove, predvsem mlade rejce ter pokazati, da se tudi na podlagi ljubiteljske organiziranosti v društvu da doseči zavidljive rejske rezultate.

Mercator-Mesoizdelki

imajo v načrtu postavitev tovarne čipsa. Z

italijanskim partnerjem Pasticeria so končani preliminarni razgovori in parafirana je predpogodba o naložbi. Mercator-Mesoizdelki za obrat namenjajo objekt v Stražišču pri Kranju in del zagonskega kapitala, italijanski partner pa opremo, tehnologijo in trženje. Po predhodnih ocenah proizvodne tehnologije s postavitvijo obrata naj ne bi bilo težav. Prav tako tudi ne s surovinami.

Mercator-ETA bo

letošnjo jesen tržila še z eno blagovno znamko - s HORTUSOM iz Ljutomer. Mercator-Eta je namreč postala lastnica živilskopredelovalnega obrata, znanega predvsem po konzerviranju gob in drugega sočivja.

Tudi v Velikih Laščah živinorejski praznik

ob 80. letnici je Živinorejska zadruga v Velikih Laščah pripravila bogat program. 8. septembra je bila okrogla miza na temo "Živinoreja nekdanj, danes in v bodoče", 11. septembra je bila velika razstava govedi, konj, drobnice, strojev, kmečkih dobrot... 12. septembra pa sta bila konjarski piknik in konjska dirka "čez drn in strn". Ves čas "živinorejskega tedna" so potekale tudi kulturne prireditve.

Septembra novost v Modni hiši

Sredi septembra bodo v ljubljanski Modni hiši odprli poseben oddelek za prodajo

italijanskih čevljev. Prostor je za prodajo zakupila firma Rosini. Zmerne cene, vendar kakovostna obutev.

Kdaj lastninski časopis?

V prejšnji številki Mercatorja smo ga najavili "ta hip", vendar je pri operativni izvedbi lastninskih izhodišč še nekaj dilem, ki jih je treba rešiti. Dileme so povezane predvsem z dvema zadevama: z izidom lastninskih nakaznic (te mora izdati država) in z odločitvijo Mercatorja, kako bo zbiral lastniške certifikate oziroma lastniške nakaznice. O teh zadevah informacije ne smejo biti polovične, zato tudi odlašamo z izidom posebne številke. Lahko pa napovemo njeno vsebino:

- beseda Mirana Goslarja o tem, kaj hočemo doseči z modelom Mercatorjeve privatizacije;
- izhodišča Mercatorjeve privatizacije s primeri uporabe z zakonom določenih načinov privatizacije;
- razlago, kaj sta certifikat in lastninska nakaznica, kaj z njima početi in kaj prinašata;
- utemeljitev, zakaj certifikat oziroma lastninska nakaznica v Mercator s povabilom zaposlenim, upokojenecem, kmetom ... in njihovim družinskim članom, da svoj certifikat namenijo Mercatorju;
- predstavitev organizacije zbiranja certifikatov oziroma lastninskih nakaznic v Mercatorju.

Posebna številka bo izšla v približno 35.000 izvodih tako, da ne bo na voljo samo sedanjim naročnikom, temveč tudi večjemu številu zaposlenih, upokojenecem, nekdanj zaposlenim v Mercatorju, zaposlenim v zadrugah, združenim članom in kmetom kooperantom ter njihovim družinskim članom.

KALČEK ZA DELIKATESO V MODNI HIŠI

Bralci Nedeljskega dnevnika, ki vodi akcijo za izbiro najboljših trgovin, so letos največ glasov oddali za prodajalno delikateso in vinoteko v ljubljanski Modni hiši Mercator-Grmade.

Priznanje za najboljšo trgovino je skulptura "kalček", ki je podeli uredništvo časopisa. Merilo za izbiro najboljših trgovin so zgolj glasovi potrošnikov, ki pa seveda niso zgolj objektivne narave, so lahko tudi precej navijaški. Toda v primeru letos izbrane trgovine gre le za potrditev objektivnega dejstva: res je med prodajalnami delikatesnih izdelkov, primate pripadel pravi.

Ne samo zaradi njene prostorske ureditve, temveč predvsem zaradi izdelkov, ki jih prodaja in načina, kako jih prodaja. Stopite v prodajalno, prepričajte se...in če tudi sami sodite med prodajalce v podobnih trgovinah, lahko boste opazili stvari, tudi drobne, ki pripomorejo k "najboljši trgovini".

In še čisto avtorsko razmišljanje: kaj ne bi v Mercatorju, med 1100 prodajalnami kazalo iskati svoje, Mercatorjeve

najboljše ali pa vsaj dobre trgovine? Jih tako tudi označiti in tudi potrošnikom povedati zakaj so "najboljše" in "dobre". To je zamisel za samosvojo akcijo, za tekmovalno vzdušje, ki ne potrebuje drugega kot dobro voljo, objektivna merila in objektivne ocenjevalce.

Vesna Bleiweis

Zgledna vinoteka v najboljši prodajalni

KAKO DO SOLASTNIŠTVA?

V celoti objavljamo izhodišča Mercatorjevega lastninskega preoblikovanja. Pomenijo izvedbo zakonskih in zakonitih možnosti z namenom: Mercator naj ostane tistim, ki so ga ustvarjali, svoj na svojem.

Izhodišča za lastninsko preoblikovanje Poslovnega sistema Mercator

Temeljni cilj privatizacije: **Mercator naj ostane tistim, ki so ga in ga še ustvarjajo.**

Mercator se je kot koncern podjetij, ki so povezana v gospodarsko, finančno, socialno in razvojno trden sistem, odločil, da začne s svojo lastninsko preobrazbo na podlagi enega samega cilja: Mercator mora tudi po lastninjenju ostati v večinskih rokah tistih, ki so ga ustvarili in ga še ustvarjajo.

Mercator zaposlenim in vsem, ki so mu blizu

Na izvedbo lastninskega preoblikovanja se v Mercatorju pripravljamo že dve leti in pol. S prenosi družbenega kapitala posameznega podjetja na krovno podjetje so bile vzpostavljene potrebne kapitalske povezave, da je Mercator lahko uveljavil poslovno filozofijo koncerna in dosegel koncentracijo družbenega kapitala na krovnem podjetju.

Po zakonu o lastninskem preoblikovanju mora vsako podjetje najprej opraviti cenitev družbenega kapitala. Ko bo ta ugotovljena, bomo pripravili privatizacijski program, ki ga potrdi Agencija Republike Slovenije za privatizacijo in prestrukturiranje gospodarstva.

Po zakonu je treba najprej odvesti cesarju, kar je cesarjevega. 40% vrednosti družbenega kapitala mora Mercator prenesti državnim skladom (10% na pokojninski sklad, 10% na odškodninski sklad in 20% na sklad Republike Slovenije). Kar ostane, lahko lastnimo po načinih in metodah, ki jih sami izberemo. V tem delu lastninskega procesa pa nastopamo zaposleni, upokojeanci, nekdanji zaposleni v Mercatorju, kmetje, naši družinski člani, prijatelji, znanci, kupci, poslovni partnerji

Kombinacija treh metod privatizacije

Delavcem Mercatorja in drugim upravičencem predlagamo kombinacijo treh metod privatizacije 60% družbenega kapitala Mercatorja, ki nam je na voljo: metodo interne razdelitve, metodo javne prodaje in metodo notranjega odkupa. Kombinacija teh treh metod je najoptimal-

nejša glede na velikost Mercatorja in temeljni cilj, ki ga želimo doseči.

Prva metoda: interna razdelitev delnic Poslovnega sistema Mercator pomeni, da bo 20% družbenega kapitala razdeljeno zaposlenim, upokojeancem in bivšim zaposlenim vseh Mercatorjevih podjetij v zameno za njihove lastniške certifikate v menjalni vrednosti 1:1. Certifikat daje le pravico do udeležbe v lastninjenju, vsebinsko in vrednost pa dobi šele, ko je zamenjan za delnico konkretnega podjetja oziroma druge institucije. Pričakujemo, da se bomo vsi zaposleni, upokojeanci in nekdanji zaposleni odločili, da bomo svoje celotne certifikacijske pravice namenili Mercatorju in po metodi interne razdelitve sami olastnili pripadajoči del družbenega kapitala.

Druga metoda: javna prodaja Mercatorjevih delnic. K temu delu privatizacije vabimo vse tiste, ki ne morejo sodelovati pri interni razdelitvi in notranjem odkupu, predvsem pa vse družinske člane zaposlenih, njihove prijatelje, dalje delavce, upokojeance in bivše zaposlene v kmetijskih zadrugah, njihove člane in kmete kooperante, naše kupce, člane kluba Mercator, varčevalce v M banki, poslovne partnerje. Z javnim razpisom oz. javnim povabilom k nakupu Mercatorjevih delnic bo naprodaj do 40% družbenega kapitala. Kupnina za delnico je lastniški certifikat, lahko pa seveda tudi denar.

Prepričani smo v Mercatorjev ugled, njegovo trdnost, vendar pa morda celotne 40% vrednosti družbenega kapitala ne bomo namenili javni prodaji, zato Mercatorjeva lastninska izhodišča ponujajo še

tretjo metodo: notranji odkup, ki omogoča, da zaposleni, upokojeanci in bivši zaposleni s 50% popustom odkupimo še preostali družbeni kapital. Delno bomo to lahko dosegli s presežki lastniških certifikatov, ki jih ne bomo porabili za 20% interno razdelitev delnic, z listinami, ki jih bomo prejeli iz naslova manj izplačanih osebnih dohodkov (razlika med izplačanimi osebnimi dohodki in osebnimi dohodki, določenimi s kolektivnimi pogodbami); ostalo pa z zadolžnicami in z denarjem, ki ga bo potrebno postopoma zbrati v naslednjih 5 letih.

Končni cilj: lastniki tudi svojega podjetja

Marsikdo med našimi sodelavci si

Mercatorja kot velikega sistema ne zna konkretno predstavljati. Večini je bližje lastno podjetje. Bilo bi nedopustno, če zaposlenim ne bi omogočili tudi lastništva svojega podjetja. **Potem, ko bomo z delnicami Mercatorja njegovi neposredni lastniki, bo krovno podjetje ponudilo do 49% vrednosti vsakega podjetja v "odkup" zaposlenim v tem podjetju. Ti bodo Mercatorjeve delnice lahko "odkupili" za delnice svojega podjetja in postali neposredni solastniki podjetja, v katerem so zaposleni. Ta "odkup" bo izveden tako, da bo lastnik Mercatorjeve delnice to delnico zamenjal za delnico svojega podjetja.**

LASTNINJENJE MERCATORJA IN KMETIJSKE ZADRUGE

V koncernu Mercator imajo kmetijske zadruge poseben položaj. Kmetijske zadruge so soustanoviteljice Poslovnega sistema Mercator, saj so ob njegovem nastanku (1990) prispevale ustanovni vložek. Poleg tega so nekatere kmetijske zadruge solastnice nekaj Mercatorjevih podjetij. Iz tega statusa izvirajo tudi posebnosti, ki zadevajo položaj kmetijskih zadrug kot delničarjev koncerna. V upravljalni funkciji koncerna. Povsem enak tretma kot ostale članice koncerna pa kmetijske zadruge uživajo na področju trženja, financ in razvoja. Vse kmetijske zadruge so se ob lastninskem preoblikovanju po združnem zakonu prostovoljno odločile tudi o tem, da bodo še naprej nosile ime MERCATOR.

Zato se Mercator pri uresničevanju svojega privatizacijskega programa, poleg na zaposlene, obrača tudi na zaposlene v kmetijskih zadrugah, njihove člane in kooperante ter člane njihovih družin. Prav v njih namreč Mercator vidi zanesljive in zaupanja vredne bodoče solastnike - delničarje.

Zaradi zakonodajne ureditve ti potencialni solastniki ne morejo sodelovati v lastninjenju Mercatorja po metodi interne razdelitve in notranjega odkupa, temveč v tistem delu privatizacije družbenega kapitala, ki ga bo Mercator ponudil v odkup oziroma zamenjavo za certifikate z javnim razpisom.

V Mercatorju smo se odločili, da k predhodnemu zbiranju lastninskih nakaznic, tako kot smo povabili zaposlene in upokojeance, povabimo tudi zaposlene v kmetijskih zadrugah, njihove upokojeance, združne člane in združne kooperante ter njihove družinske člane.

KOMU IN ČEMU JE TO POTREBNO?

Julija in avgusta letos smo v časniku Delo lahko prebrali dve negativni in enostransko obarvani mnenji o odnosih v Mercatorju in o njegovih lastninskih izhodiščih. Pod enim je bila podpisana Marija Repič (Delo, 16.7., pisma bralcev "Ali je to pošteno"), pod drugim (Delo, 9.8., "S prehitvamem po desni privilegiji le za izbrance") pa časnika Igor Guzelj. Na oba spisa je odgovorila Mercatorjeva služba za stike z javnostmi, Delo je odgovora objavilo 27.7. v pisnih bralcev in 13.8. v "Prejeli smo". Na pismo Marije Repič se je odzval tudi Mercatorjev delavec Rado Plohl iz Markovceev (Delo, 30.7. - pisma bralcev).

Kaj je razvnelo in gnalo avtorja, da sta enostransko, lažno, škodoželjno in z navedbami na način babjega opravljanja (vendar s posledicami javnega klevetanja), spisala svoje proste spise, nam ni povsem jasno. Predvsem smo ugotovili, da Marije Repič na navedenem naslovu ni, niti da je ni na seznamu prejemnikov mercatorjevega časopisa, čeprav se nanj sklicuje. Česa nas obtožujeta avtorja? Na kratko: Goslarjeve strahovlade, Mercatorjeva lastninska izhodišča niso nič drugega kot "nategancija" ubogih in brezpravnih delavcev, ki so s prenosom družbenega kapitala na krovno podjetje izgubili še zadnji vpliv na (samo)upravljanje svojega podjetja, vrednostni papirji, ki jih je izdal Mercator, niso vredni počenega groša... V Mercatorju si je predvsem vodstvo Poslovnega sistema Mercator nagrabilo privilegijev in bonitet, ki jim zagotavljajo varno sedanjost in še varnejšo starost. Pri vsem tem v Mercatorju mešetarimo s tujci, s Sparom spodjedamo svoje temelje, izganjamo iz sistema neposlušna podjetja in ljudi, ki mislijo drugače kot Goslar, v našem časopisu jih izpostavljamo linču. Skratka, Mercatorjevo lastninsko preoblikovanje je farsa, ki se jo splača obravnavati kot novo slovensko afero. Nobena od teh povzetih navedb, trditev,

insinuacij in javnih klevet ni podprta z dokazom, ni oprta na eno samo dejstvo, ki bi dokazovalo, da navedbe piscev držijo in so zato verodostojne. Gre namreč zato, da sta oba spisa polna strokovno in dejansko navzdržnih interpretacij, spreobračanja javnih virov informacij, med katere šteje mo naš časopis, Informator, zapisnike upravljaljskih organov poslovnega sistema in podjetij. Skriti viri informacij pa imajo itak možnost za povsem samosvojo interpretacijo dogodkov in dejstev, in od morale zapisovalca njihovih navedb je odvisno, koliko, kje in kako jih bo preveril.

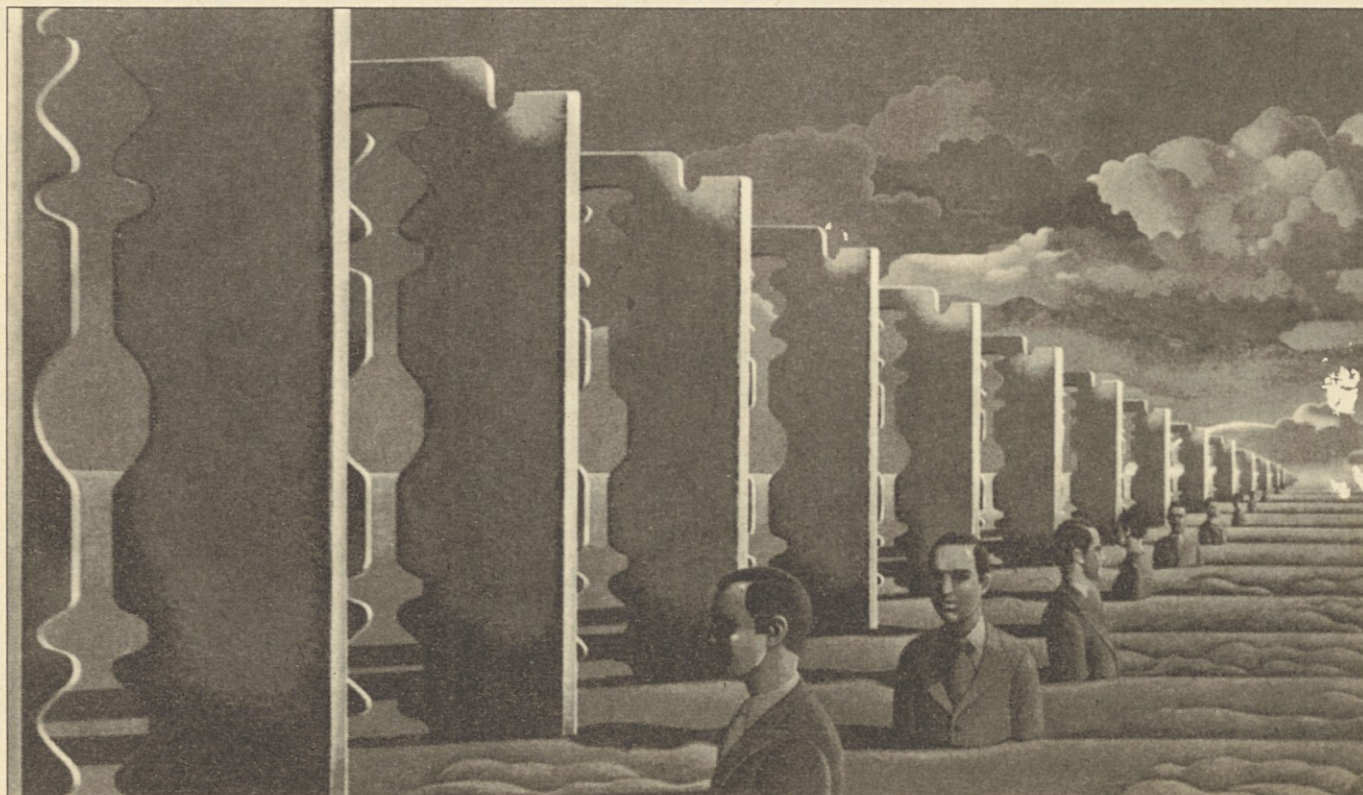
Ker sta navedeni pisanji izjemno enostranski in negativni, sta v javnosti sprožili pravi val dvomov v poštenost Mercatorja in njegovega vodstva. Učinek - škodovati Mercatorju, kot enemu od zadnjih velikih slovenskih gospodarskih sistemov, je bil dosežen. Časnikar in časniki imata pač možnost, da po mili volji manipulirata z razpoloženi ljudi. Vedno imata lahko zadnjo besedo, pač po načelu, jaz te oblatim, kolikor se mi zljubi, ti pa se brani in dokazuj, da temu ni tako. Argumenti prizadetega so v tem brez moči, saj vse kaže, da je resnica vedno manj odmevna kot provokacija, kot javno klevetanje, kot

tendenciozno in napačno predstavljanje dejstev, kot naklepno širjenje neresnic.

To ni bil prvi, in prepričani smo, tudi ne zadnji umazani napad na Mercator. Smo pač velika in ekonomsko močna družba, zato pa očitno dovolj interesantna, da se ne bi splašalo napredati vsakršnih izmišljotin. Tako pisanje je sprožilo vznemirjenost tudi v Mercatorju, pa ne zaradi nepoštenih dejanj, ki naj bi jih zagrešili, pač pa zaradi tega, ker se sprašujemo, kam Slovenijo vodijo vsa ta mazohistična obtoževanja, afere, zlobna natolcevanja in podpihovanja, uničevanje gospodarstva, ko izgleda mnogi uživajo, da bi težave, ki jih je že tako dovolj, bile še večje.

Mnogi naši sodelavci so brali oba sramotilna spisa, spregledali pa Mercatorjeva odgovora, zato ju objavljamo. Objavljamo ju tudi zato, ker na Mercatorjevo povabilo časnika, ni bilo prav nobenega odziva (vsaj ne do konca redakcije te številke časopisa - 5. 9. 1993).

Vesna Bleiweis

V MERCATORJU, KJER DELAM, HOČEM BITI TUDI DELNIČAR, SVOJ NA SVOJEM.

Mercatorjeva lastninska izhodišča smo vam predstavili v poenostavljeni obliki in vsebini, kar navidezno ustvarja vtis nezahtevnosti lastninskega preoblikovanja. Prav gotovo se vsakomur postavlja vrsta vprašanj, odgovori nanje pa naj bi vas zanesljivo prepričali, da bo vaš certifikat varno in uspešno naložen. Če naj pravica, ki vam jo je podelila država, postane dobičkanosna delnica, potrebujete čas za premislek. Vzemite si ga, vendar upravičeno pričakujemo, da bo vaša odločitev za Mercator lahka.

PRIMERI:

Prva metoda: INTERNA RAZDELITEV MERCATORJEVIH DELNIC

Ta metoda pomeni, da bo 20 % družbenega kapitala celotnega Mercatorja razdeljeno zaposlenim, upokojujencem in nekdanjim zaposlenim vseh Mercatorjevih podjetij v zameno za njihove lastniške certifikate v nominalnem razmerju 1:1.

PRIMER: CERTIFIKAT V VREDNOSTI 200.000 SIT VAM DA 4 DELNICE MERCATORJA, KER BO VREDNOST DELNICE DOLOČENA V VIŠINI 50.000 SIT.

Druga metoda: JAVNA PRODAJA MERCATORJEVIH DELNIC

Do 40 % družbenega kapitala bo Mercator prodal na podlagi javnega razpisa. K temu delu privatizacije vabimo vse tiste, ki ne morejo sodelovati pri interni razdelitvi in notranjemu odkupu, predvsem pa družinske člane zaposlenih, njihove prijatelje, delavce, upokojujence in bivše zaposlene v kmetijskih zadrugah, njihove člane in kmete kooperante, naše kupce, člane Kluba Mercator, varčevalce M banke, poslovne partnerje. Kupnina za delnico je lastniški certifikat, lahko pa tudi seveda denar.

PRIMER: MLADOLETNI OTROK ZAPOSLENEGA DOBI CERTIFIKAT V VREDNOSTI 100.000 SIT. V ZAMENO ZANJ PREJME DVE DELNICI MERCATORJA, KER BO VREDNOST DELNICE DOLOČENA V VIŠINI 50.000 SIT.

Tretja metoda: NOTRANJI ODKUP MERCATORJEVIH DELNIC

Družbeni kapital, ki ne bo prodan z javnim razpisom, je predmet lastninjenja po metodi notranjega odkupa. Notranji odkup je zanimiv zaradi 50% popusta in 5 letnega obdobja, v katerem se odkupuje družbeni kapital. Obenem pa omogoča, da čimveč delnic pride v roke delavcem, zlasti pa zaradi številnih možnosti nakupa delnic. Delnice v notranjem odkupu bomo namreč lahko kupovali s presežki lastniških certifikatov nad tistimi, s katerimi bomo z interno razdelitvijo sprivatizirali 20% družbenega kapitala z zadolžnicami in s potrdili o manj izplačanih osebnih dohodkih, kot jih zagotavlja kolektivna pogodba. Poleg tega pa bodo lahko podjetja del dobička namenila delavcem in jih tako usposobila za odkup delnic. Po metodi notranjega odkupa bodo zaposleni delnice lahko kupovali tudi z denarjem.

PRIMER: ZAPOSLENI BO IMEL POTRDILO ZA 50.000 SIT IZ NASLOVA MANJ IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKOV. V TEM PRIMERU BO ZA POTRDILO PREJEL DVE DELNICI, VSAKO V VREDNOSTI 50.000,00 SIT, ZARADI ZAKONOM DOLOČENEGA 50 % POPUSTA.

ZAMENJAVA MERCATORJEVIH DELNIC ZA DELNICE PODJETJA

Potem, ko bomo z delnicami Mercatorja njegovi lastniki, s tem pa posredno lastniki svojih podjetij, bo krovno podjetje ponudilo do 49% vrednosti vsakega podjetja "v odkup" zaposlenim in drugim potencialnim kandidatom - delničarjem v tem podjetju. Ti bodo Mercatorjeve delnice lahko zamenjali za delnice svojega podjetja. Tako bodo postali delničarji tega podjetja.

PRIMER: ZAPOSLENI BO IMEL DVE MERCATORJEVI DELNICI, VSAKO V VREDNOSTI 50.000,00 SIT. KO BO MERCATOR OBJAVIL ZAMENJAVO SVOJIH DELNIC ZA DELNICE PODJETJA, BO VSAK, KI BO TO ŽELEL, MERCATORJEVO DELNICO LAHKO ZAMENJAL ZA DELNICO SVOJEGA PODJETJA V SESTAVI KONCERNA MERCATOR.

ODGOVOR NA "PREHITEVANJE PO DESNI"

Raziskovalno časnikarstvo je vsekakor vrh časnikarstva, toda le, dokler ne diši po naročenih spisih, v katerih mrgoli tendencioznih, napačno predstavljenih ali spremenjenih navedb skritih in javnih virov, ter po časnikarjem neznanju, skritej za apriorno škodoželjnim in posmehljivim pisanjem. Tako časnikarstvo in navedeni spis sta zgolj javno klevetanje in naklepno sirjenje neresnic, rezultat slovenske aferske blaznice.

Nesmiselno bi bilo odgovarjati na vsako navedbo, trditev, ugibanje in pleteničenje, saj v članku mrgoli strokovno in dejansko nevezdržnih navedb o transakcijah, vrednostnih papirjih, brisanju sledi za investicijami ..., kajti o vsem so v Poslovnem sistemu Mercator na voljo relevantni podatki in dokumenti, ki jih nismo nikoli pred nikomer skrivali. Dostopni so bili in so.

"Audiatu et altera pars" (naj se sliši tudi druga stran) zagotavlja objektivno in verodostojno obveščanje. Je pravilo, ki naj ga spoštujeta ugledna medijska hiša in njen časnikar. Delo je z objavo navedenega spisa pokazalo interes samo za uničujočo in negativno predstavitev Mercatorja in njegov načrt lastninskega preoblikovanja. Ker pa želimo pošteno in objektivno obveščanje, vabimo Delove časnikarje in tudi časnikarje drugih medijskih hiš, da nas kadarkoli obiščejo in opravijo pogovor. Omogočena jim bo seznanitev z vsemi podatki, z vsemi dokumenti. Zahtevali pa bomo njihovo natančno interpretacijo in strokovno razumevanje. Prav tako bomo časnikarjem in javnosti odprli revizijsko poročilo Službe družbenega knjigovodstva, ko bo to končano. Na pogovor lahko časnikarji Dela (in tudi drugi) povabijo kateregakoli predstavnika podjetij, ki so bila, po navedbah v članku, s prenosom družbenega kapitala na krovno podjetje, oškodovana. Lahko povabijo izbrane in neizbrane privilegirance, na silo izgnane in prignane v Mercator s Sparom ali brez. Seveda je v pogovorih zaželeno tudi sodelovanje vseh Marij Repič, ki vabijo na ogled Mercatorjeve farse.

Ko bomo po ogledu "satiričnega dramskega dela z ostro polemično vsebino", spoznali avtorja, režiserja, dramaturga, scenarista in šepetalca te predstave, pričakujemo, da bosta ugledni časnikar in njegov časnikar novim spoznanjem in ugotovitvam namenila najmanj toliko in istega prostora, kolikor sta ga namenila vsem dosedanjim izkrivljenim podobam in napadom na Mercator.

Do takrat pa na Guzeljevo raziskovalno časnikarstvo na način javnega klevetanja, dvoumnosti, laži, nestrokovnosti in na vanje afer za vsako ceno, ne damo nič.

ODGOVOR MARIJI REPIČ

Gospa Repič se predstavlja kot delavka enega od Mercatorjevih podjetij in v svojem pismu na pol trdi, na pol ugiha o nezakonitosti, strahovladi in drugih nečednostih, ki naj bi vladale v Poslovnem sistemu Mercator. Vse to pa poveže z delavsko disciplino, ogroženostjo in strahom, kako bodo delavci vse te nečednosti in "bolne projekte", ki se porajajo v vodstvu poslovnega sistema, preživel.

Naprej: "bolni projekti" niso tisto, na čemer podjetje stoji 40 in več let in se iz majhnega trgovskega podjetja razvije v eno največjih slovenskih podjetij, kljub vsem križem in težavam, ki so jih prinašale "zgodovinske okoliščine". "Bolni projekti" tudi ne držijo skupaj 50 podjetij in 15 kmetijskih zadrug tudi v času, ko so se sesuli mnogi sistemi, ki so bili po ugledu v javnosti daleč pred Mercatorjem. "Bolni projekti" tudi ne zagotavljajo kruha 13.600 delavcem in "bolni projekti" ne prinašajo gospodarskih rezultatov, boljših od slovenskega povprečja.

Med "bolne projekte" tudi ne sodi projekt privatizacije Mercatorja, čeprav temelji na zakonodaji nekdanje Jugoslavije. Naj vam, spoštovana gospa Repič, pred slovensko javnostjo razložimo koncept Mercatorjeve privatizacije in zagotovimo, da goljufij, na kar v svojem pismu namigujete, ni bilo. Sicer pa ste se o izhodiščih in namenih privatizacije lahko temeljito poučili v Mercatorjevem časopisu, ki ga vsi zaposleni prejemajo na domač naslov, čeprav nam je žal, da med 12.500 prejemniki časopisa, vašega imena nismo našli.

Zakon o podjetjih je bil v Mercatorju uporabljen zato, da se je družbeni kapital podjetij skoncentriral na krovnem podjetju (koncernu) in da bi celotna lastninska preobrazba Mercatorja temeljila na načelu: vsi, ki so Mercator ustvarjali in ga še ustvarjajo, naj ga tudi olastnijo. Možna je bila tudi druga varianta - vsako podjetje se lahko olastnijo zase. V odločanju med obema variantama so igrali ekonomski argumenti, ne pa Goslarjeva strahovlada. Res je bilo treba veliko prepričevanja in dokazovanja, da so vsa podjetja v sestavi Mercatorja soglašala s 100% prenosom družbenega kapitala na krovno podjetje. Preglasovanje (legalna pravica večinskega lastnika) s strani predstavnika koncerna v upravljalnem organu posameznega podjetja, je bilo uporabljeno v enem samem primeru. Nosilec dialogov, ki so zadevali lastninsko preoblikovanje, je bil v vseh primerih Goslar in dialog z njim je trd, še zlasti, če se mu namesto protiargumentov ponuja demagogija o upravljanju. Dejstvo je, da zaradi kapitalskih povezav nobeno podjetje - tudi vaše ne, spoštovana gospa Repič, ni izgubilo pristojnosti in odgovornosti samostojnega pravnega subjekta, predvsem ne na področju kreiranja poslovne politike in razvoja. To ste prezrli - ali namenoma ali pa nehote, kdo bi vedel. Pravite, da ste zaradi neodplačnega prenašanja družbenega kapitala na krovno podjetje "prinešeni okoli" - s čim in kako? Se je gospodarski položaj vašega podjetja zaradi prenosa kapitala morda poslabšal tako, da se počutite ogroženi? Zaradi tega se gospodarski položaj podjetja ni prav nič poslabšal, lahko pa, da se nesposobno

vodstvo podjetja sklicuje na razloge, ki niso pravi in s tem svojo nesposobnost skriva pod plašč demagogije o odtujenem upravljanju, ki naj bi ga zagrešilo prenašanje kapitala. Morda pa ste zaposleni v podjetju, ki mu gre v povprečju nekoliko bolje kot gre Mercatorju v celoti in bi vam delnica vašega podjetja prinesla več kot delnica Mercatorja? Toda, ali ste se vprašali ali vam ne gre bolje prav zato, ker ste v Mercatorju in imate v njem celo privilegiran položaj zaradi narave poslovanja in lokacije? Mercatorjev projekt privatizacije vam bo v končni fazi omogočil tudi zamenjavo delnice Mercatorja za delnico vašega podjetja.

Z uporabo zakona o podjetjih družbeni kapital v Mercatorju ni bil oškodovan, nobena družbena škoda ni bila storjena in tudi vaše upravljalne pravice niso bile ogrožene ali pa celo kršene. Pravite, da se kapital, ki je skoncentriran na krovnem podjetju usmerja v naložbe s tujimi partnerji in v ustanavljanje lastninsko sumljivih družb. Mislite na sodelovanje s Sparom, zraven pa podtaknete še nekatera, za vas sporna podjetja in sprašujete, ali je to pošteno. Tujec bi prišel v slovenski prostor z Mercatorjem ali brez njega. Z njim pa tudi konkurenca. Bi se položaj vašega podjetja glede konkurenčnosti spremenil? Gojitev zaprtosti, samozavernosti in samozadostnosti so prvi odzivi na nesposobnost "biti konkurenčen". Na nekaj takega sklepamo iz vašega pisma. Nove družbe oziroma podjetja, na katera namigujete v vašem pismu, so bile ustanovljene v dveh letih, terjale so investicijska sredstva in rezultat naložb bo viden šele, ko bodo te družbe začele poslovati. Takrat se bo pokazalo za kako "bolne projekte" gre.

Toži se vam po Interni banki. M banka je bila ustanovljena na podlagi zakona o bankah, ki je ukinil interne banke. M banka je zasebna banka, ki je nastala z vložki zaposlenih v Mercatorju in nekaterih podjetij. Servisirajo pa vsa Mercatorjeva podjetja in zakaj torej ni več naša banka? Mar zato, ker po vaše, posluje po profitnem principu? Vi svoj denar podarjate? Še o upravljanju v Mercatorju: dva organa sta osrednja. Skupščina in upravni odbor Poslovnega sistema Mercator. Niti v enem Goslar nima pravice glasovanja, vi pa trdite, da si je večino glasov pridržal zase. Skupščino sestavljajo predstavniki vseh podjetij in kmetijskih zadrug v Mercatorju. Vsak ima toliko glasov, kolikor mu jih prinaša delež med vloženim kapitalom podjetja in skupnim kapitalom vseh v krovnem podjetju. Besedo v skupščini ima vsak in tudi beseda nestrinjanja o predlaganih rešitvah še nikoli ni bila deležna (tudi v internem mediju ne) linča, ki ga omenjate v vašem

pisanju. V Mercatorju ni prepovedano misliti in govoriti drugače, kot misli in govori Goslar, ni pa dovoljeno delati drugače, kot je sklenjeno. To je princip, ki velja povsod in se ga prav nič ne sramujemo, čeprav v vaši interpretaciji to pomeni Goslarjevo strahovlado. Si predstavljate ugledne profesorje Ekonomske fakultete - člane upravnega odbora, da piskajo pod Goslarjevo taktirko?

In še o ničnosti kapitalskih povezav po zakonu o podjetjih. Razglašati za nično nekaj, kar je bilo legalno po veljavni zakonodaji, je z vidika pravne stroke, predvsem elementa - pravne varnosti, hudo vprašljivo. Še zlasti, če se hoče s tako doseženo ničnostjo prikriti nesposobnost, da bi se pravega tatu družbenega premoženja, ki je nezakonito privatiziral, zgrabilo za vrat. Z izničenjem opravljenih kapitalskih prenosov so v isti koš postavljeni tatovi in tisti, ki z izvajanjem zakona nismo zagrešili ničesar. Razen morda tega, da smo spodbudili demagoško razpravljanje o upravljaljskih pravicah. Bojimo se gospa Repič, da je tudi vam to demagogijo nekdo porinil pod pero in se vam je zapisalo, kar se vam je pač zapisalo. Pred nikomer ne skrivamo svojega početja, še najmanj pa pred zaposlenimi v Mercatorju. Predobro se namreč zavedamo, da so prav zaposleni v Mercatorju nosilci njegove lastninske preobrazbe in da njim Mercator tudi pripada.

Časopis Poslovnega sistema Mercator, d.d., Ljubljana, Dunajska 107, izdaja Center za obveščanje. Uredništvo, Dunajska 107, 61113 Ljubljana, telefon 061/183-254, 183-205. Ureja uredniški odbor: Ivan Drozdek, Marija Fajfar, Alenka Por, Nada Rihtar, Lojze Šterk in Franc Zadravec. Glavna in odgovorna urednica Vesna Bleiweis. Tehnični urednik in priprava za tisk Matjaž Marinček, Grafična delavnica Čuk, Postojna. Tisk: Tiskarna Tone Tomšič, Ljubljana. Časopis prejemajo delavci, kmetje, učenci in upokojeanci Poslovnega sistema Mercator. Časopis izhaja zadnjo sredo v mesecu. Naklada 12.000 izvodov. Po mnenju pristojnega republiškega organa je časopis oproščen temeljnega prometnega davka.

MIPOVA NOČ - DESETIČ

8. avgusta smo praznovali 10. obletnico Marketa Rimska peč, letos najuspešnejše samopostrežbe v maloprodajni mreži Mercator-Mipa na Ptujju. V soboto, 14. avgusta je bila že 10. tradicionalna Mipova noč, ki je zaznamovala tudi 20-letnico začetka gradnje največjega Mercatorjevega grosističnega skladišča v SV Sloveniji.

S pokušino sirov Ptujskih mlekarn, mesnih izdelkov MIP-a iz Nove Gorice in piva Štajerskih pivovarn, se je tridesetčlanski kolektiv Marketa Rimska peč v petek, 6. in v soboto, 7. avgusta zahvalil kupcem za 10-letno zaupanje.

"Gre za skromno oddolžitev našim zvestim kupcem, ki nas redno obiskujejo že 10 let" pravi uspešna poslovodkinja Marketa Rimska peč ga. Dragica Čuček, ki je komaj pred dobrim letom dni prevzela vodstvo kolektiva. Letos je Market Rimska peč že najuspešnejša samopostrežna trgovina v Mipovi maloprodajni mreži.

"S pred dvema letoma zgrajeno mini pekarno, bifejem in seveda s paletami številnih različnih izdelkov v samopostrežbi, skušamo zadovoljiti želje našega kupca. Vendar je to premalo. Potrebna bi bila še aktivnejša vključitev vseh spremljevanih storitvenih dejavnosti, kot so: manjša pošta, cvetličarna, banka, ipd. ...", ugotavlja poslovodkinja.

Ker je Market Rimska peč na odlični lokaciji med stanovanjskimi bloki v novem delu Ptujja, smo prepričani, da se bodo s pomočjo občine Ptuj želje prizadevne poslovodkinje kmalu uresničile.

Že deseto tradicionalno srečanje kupcev in trgovcev, MIPOVA NOČ - je bilo v soboto, 14. avgusta pred Blagovnico Mercator na Ptujju. Ob dobri glasbi ansambla Ptujskih pet, jedači in pijači, se je do zgodnjih jutranjih ur veselilo več kot tisoč Mercatorju zvestih občanov iz Ptujja in okolice.

Na tej prireditvi smo izvedli tudi veliko nagradno žrebanje med kupci, ki so mesec dni kupovali blago v vrednosti nad 2.000,00 tolarjev v Mipovih prodajalnah in obenem izpolnili nagradni kupon. Med 15.000 nagradnimi kuponi je to noč pet najsrečnejših kupcev prejelo lepe in praktične nagrade. Kupce, ki so kupovali v Levi s shopu v Blagovnici Mercator, ki od otvoritve - 2. aprila letos, privablja številne potrošnike, je čakalo še eno nagradno žrebanje. Trije kupci so prejeli lepe Levisove nagrade.

10. Mipova noč je bila letos povezana tudi z 20-letnico začetka gradnje največjega Mercatorjevega grosističnega skladišča za potrebe celotne maloprodajne Mercatorjeve mreže v Sloveniji.

Matjaž Svetelšek

KMEČKI PRAZNIK V TRŽIŠČU

4. julija 1993 je bil v Tržišču na Dolenjskem tradicionalni kmečki praznik. Organiziralo ga je Društvo mladih kmetincev iz Tržišča, glavni sponzor prireditve pa je bila Mercator-Kmečka zadruga Sevnica.

Na prireditvi so poleg zadruga, ki se je predstavila s pokušino mesnih izdelkov iz lastne predelave mesa, sodelovali tudi njeni najboljši poslovni partnerji - sponzorji prireditve, ki so navzočim predstavili svoje najnovejše atraktivne proizvodne programe za kmetijstvo. Največjega zanimanja je bila deležna demonstracija specialnega gorskega traktorja RASANT, saj so njegove zmogljivosti za marsikatero kmeta iz našega hribovitega dela občine, še kako neverjetne in pomembne.

V lepem, sončnem in vročem dnevu, se je zbralo več tisoč kmetov in drugih obiskovalcev, ki so jih zanimala kmečka opravila. Zanje je bil pripravljen pester zabavni program, od tekmovanja koscev in grabljic v dveh kategorijah (do 50 in nad 50 let starosti), do najzanimivejše discipline v tem programu, to je vlečenje kmečkega voza. Vse skupaj pa je popestrilo še tekmovanje v držanju vrčka piva.

Kmečke gospodinje so ponudile dobrote iz krušnih peči, kar je bilo za mnoge obiskovalce zanimiv in slasten dogodek. Uvodne pozdravne besede na tej prireditvi je imela direktorica zadruga Andreja Jamšek. V svojem govoru se ni mogla izogniti kmetijski problematiki, ki je pereča v vsej Sloveniji ter poudarila prednosti sevniškega kmetijstva na eni ter težavnosti na drugi strani. Optimizem, delavnost ter povezanost kmetov in zadruga pa daje še nadaljnje možnosti za razvoj kmetijstva tudi v teh trenutkih. Kmečki praznik se je po tradiciji nadaljeval z veselico in splošnim rajanjem do zgodnjih jutranjih ur. Nasvidenje naslednje leto v Tržišču na Dolenjskem!

Milica Stojanovič

Utrinek s tekmovanja grabljic

Kolektiv Marketa Rimska peč

Prodajalke v Levi's shopu: "prodajamo samo izvirne izdelke"

DAN MERCATORJA

Obljubljali smo Mercatoriado, tradicionalne športne igre. Vendar so letošnje okoliščine tako drugačne, da se je upravni odbor Poslovnega sistema Mercator odločil za Dan Mercatorja, za množično srečanje Mercatorjevih delavcev, upokojencev in njihovih družinskih članov. Srečanje bo v nedeljo, 26. septembra 1993 v vasi Sora pri Medvodah.

Sprva je bil Mercatorjev dan zasnovan kot kombinacija športnih iger in množičnega

srečanja, kot kraj dogajanja pa določeno geografsko središče Slovenije, GEOSS nad Vačami pri Litiji. Izbrana lokacija ni zagotavljala organizacijske izvedbe vsebinske zasnove. Organizacijski odbor je iskal novo lokacijo, ki bi omogočala vsebinsko zasnovo. Toda pokazalo se je, da je treba spremeniti ne samo lokacijo, temveč tudi vsebino. Tako so odpadla organizirana športna tekmovanja, namesto tega je prevladalo načelo, da naj se ob Dnevu

Mercatorja združi prijetno s koristnim. Tistim, ki jih zanima vzreja plemenske živine in kako se do nje pride - od semena do rasne črede, je na voljo ogled Osemenjevalnega centra v Preski pri Medvodah, ki sodi v Kmetijski zavod Ljubljana. Drugim, ki jim je pri srcu slovenska zgodovina, si bodo lahko pod strokovnim vodstvom ogledali Škofjeloški muzej na gradu. Tretji se bodo lahko rekreirali. Ne ravno nezahteven pohod na

DAN MERCATORJA

Osolnik, jim ponujamo. Za "ta lene" pa bodo poskrbeli taborniki z družabnimi igrami. Kako dolgo se že niste šli "koze klamf"?

Vsem skupaj bodo od zgodnjega dopoldneva godli pihalni godci in Agropoparji. Veselica z njimi in predvsem s Serbi pa...do jutra, če bomo vzdržali. Pa bo vmes tudi nekaj resnega. Zbranim bo spregovoril predsednik poslovnodnega odbora Poslovnega sistema

Mercator Miran Goslar. Spregovoril bo Mercatorju danes in jutri, ko bomo njegovi solastniki. Kratko, toda jasno in verodostojno. Vsem udeležencem se bodo predstavili tudi dobitniki Mercatorjevih nagrad za leto 1992. Prvič bodo nagrade izročene pred številnim občinstvom iz Mercatorjevih vrst.

Za vse podrobnosti o Dnevu Mercatorja se pozanimajte pri predsednikih sindikalnih organizacij in svojih sindikalnih zastop-

nikih. Organizacija prihoda in odhoda je v njihovih rokah. Pa tudi direktorji podjetij in kmetijskih zadrug so bili povabljeni k aktivnemu sodelovanju pri Dnevu Mercatorja.

Dobimo se v vasi SORA pri Medvodah, v nedeljo, 26. septembra 1993. Na naši veselici se bo dobro jedlo in pilo, pa tudi sebi in drugim bomo o Mercatorju lahko marsikaj povedali s tem, če nas bo veliko!

LASTNINJENJE MERCATORJA PRED VRATI

Marsikaj smo vam o lastninjenju Mercatorja, o izhodiščih za njegovo lastninsko preoblikovanje že napisali v našem časopisu. Cilj lastninske preobrazbe je jasen že od prvega trenutka, ko so bile razprave o lastninjenju le še razmišljanja, uganjanja in čakanje na dokončno zakonsko ureditev: Mercator naj v prvi vrsti ostane Mercatorjevim delavcem, upokojemcem, skratka tistim, ki so ga ustvarjali.

Zavedamo se, da je lastninsko preoblikovanje sistema, ki zaposluje 13.600 delavcev in upravlja z velikim družbenim premoženjem, zahteven in dolgotrajen proces in da je uresničitev programa njegove privatizacije odvisna predvsem od pripravljenosti in zaupanja zaposlenih in drugih, ki so povabljeni k lastninjenju Mercatorja. Nismo še izdali posebne številke Mercatorjevega časopisa, v kateri vam bomo natančno in preprosto predstavili celoten postopek, vendar pa smo zato, da bi ugotovili, kaj in kako o Mercatorjevem lastninjenju razmišljajo direktorji podjetij in kmetijskih zadrug, pripravili anketo. Oglejte si njene rezultate.

Direktorje smo s pismom povabili, da s kratkimi besedami opišejo razpoloženje v podjetju, ki vlada med zaposlenimi glede projekta Mercatorjeve privatizacije. Njihovih odgovorov nismo v ničemer spreminjali.

Odmev med zaposlenimi bomo ugotavljali in objavili potem, ko jim bomo načrt Mercatorjevega lastninskega preoblikovanja predstavili s posebno številko časopisa. Šele takrat bo slika o privatizacijskem načrtu jasna in možna tudi ocena, ali smo za seznanjanje zaposlenih in drugih, ki jih vabimo k lastninjenju, storili dovolj in vse, da bi jim verodostojno predstavili Mercator in jih vanj tudi prepričali.

Podpora, vendar tudi bojazni

"Z jasno povedanimi stališči podjetja Mercator-Grmada do programa lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator so bila dana tudi zagotovila, da bodo sprejeta izhodišča po vsebinski in organizacijski plati tudi izvedena."

Mercator-Grmada, Edvard Gabrovšek
"Tudi v Mercator-Nanosu smo dolgo napovedani Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij pričakali z veliko nestrpnostjo. Čas velikih pričakovanj, v katerem smo videli tudi številne poe nastavljene in nestvarne rešitve, je za nami. Zadnje spremembe in dopolnitve Zakona so nas dokončno prepričale v to, da daje v Poslovnem sistemu Mercator izbrani model lastninjenja vsem zaposlenim v sistemu enake možnosti maksimalne uresničitve zadevnih pravic. V tem smislu ocenjujemo predlagana izhodišča za realna in jih v celoti podpiramo."

Mercator-Nanos, Tone Černe

"Dati oceno razpoloženja med zaposlenimi, kar zadeva načrt Mercatorjevega lastninskega preoblikovanja, je težka naloga. To pa zato, ker v zadnjih treh mesecih tako v Poslovnem sistemu Mercator kot v podjetju na tem področju nismo storili skoraj ničesar.

Ker se sprašuje samo po oceni razpoloženja delavcev, lahko povemo to, da so vsi naši delavci podpisali soglasje, da bodo svoje certifikate vnovčili v Mercatorju. Ali so to naredili vsled pozitivnega mnenja ali pa zato, ker so tu zaposleni, težko ocenjujemo.

V našem podjetju smatramo, da bo uspeh privatizacije ugoden in sprejemljiv, če uspemo dobiti certifikate poleg zaposlenih delavcev še na vsakega delavca še najmanj tri potencialne udeležence. Ta predpostavka pa bo čedalje težje izvedljiva in dosegljiva, ker močno zamujamo z obvestili potencialnih udeležencev o načinu privatizacije v Mercatorju. To pridno delajo konkurenčna podjetja in s tem zmanjšujejo možnost za Mercatorjev uspeh."

Mercator-Rožnik, Jože Čandek

"Teško je v nekaj stavkih oceniti razpoloženje med zaposlenimi. Zakaj? Zato, ker je zelo različno. Vsa ta negativna pisanja po dnevnih časopisih so slabo vplivala na razpoloženje zaposlenih. Marsikdo se sprašuje ali je to res, ali je res, da ne bomo več samostojni, kaj bo z ustvarjenimi rezultati.

Delno jih je za razumeti, saj je bila do sedaj pri nas zelo

:G7 intenzivna investicijska politika pa tudi plače niso bile slabe. Glede na stanje gospodarstva na obali ne vidimo večjih težav pri pridobivanju certifikatov, tako svojih delavcev in upokojemcev kot tudi ostalega prebivalstva. Vendar pa je res, da tudi pri lastninskem preoblikovanju zamujamo, saj imajo nekatera podjetja že potrjen program lastninjenja s strani Agencije.

Zelo pomembno za uspeh lastninjenja bo vsekakor nadaljevanje iste politike pod novim vodstvom."

Mercator-Degro, Boris Požar

"O programu Mercatorjevega lastninskega preoblikovanja smo govorili na dveh sejah upravnega odbora zadruge. Direktor je prisotne izčrpno seznanil z vsebino izhodišč programa. V razpravi so člani ugotovili, da s Poslovnim sistemom Mercator dobro sodelujemo, zlasti na informacijskem, tržnem, razvojnem in finančnem področju, da sistem s svojimi poslovnimi prijemi, s sodobno tržno naravnano ekonomijo in uveljavljeno tržno znamko, zbuja zaupanje ne samo pri zaposlenih pač pa v vsem poslovnem prostoru, zato program podpirajo. Morda bi kazalo narediti še več za obveščanje o tem med delavci in drugimi - obvestila, plakati za oglasne deske, za prodajna mesta. Sicer pa menimo, da bo to dobra naložba za prihodnost."

Mercator-KZ Krka, Mihaela Slak

"S specifičnostjo našega lastninskega preoblikovanja (57. člen zakona o zadrugah in denacionalizacijski zahtevki) ter z razlogi za nespremenjen delež Poslovnega sistema Mercator pri nas, smo vas doslej vestno pisno in ustno seznanjali. Na zadnjem sestanku smo se dogovorili, da bomo našo odločitev o povečanju deleža PSM lahko kvalificirano opredelili šele 7.12.1993, ko bodo vloženi "zadnji" denacionalizacijski zahtevki in zahtevki po skupnih vlaganjih v sirarno. S scenariji lastninskega preoblikovanja obdobje seznanjamo člane upravnih organov, delavce pa ustno na delnih zborih in osebno pisno s kratkimi obvestili. Naši delavci so bili doslej pisno seznanjeni:

- z začasno zamrznitvijo določil 29. člena sprememb za dopolnitev zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (neodplačani prenosi),
 - z vsebino pravnomočnih odločb Ministrstva za kmetijstvo in gozdarstvo o razdelitvi 45% sedmim zadrugam (57. člen zakona o zadrugah),
 - z višino (180) vloženih denacionalizacijskih zahtevkov petih zadrug,
 - z višino zahtevka (327.874,70 DEM) zaradi sovlaganja v sirarno (ena zadruga),
 - z višino lastniških certifikatov, ki jim pripadajo,
 - z metodami lastninjenja preostanka družbenega kapitala,
 - s potekom cenitev zemljišč, objektov in drugega premoženja,
 - z izhodišči programa lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator.
- Z dobro seznanitvijo se bodo naši delavci lažje odločali za pravilne ukrepe, katerih cilj je ohranitev in povečanje ekonomske moči naše firme, kakor tudi Poslovnega sistema Mercator."

Mercator-Mlekarna Kranj, Ivana Valjavec

"V mesecu maju smo se v našem podjetju vključevali v aktivno informiranje vseh zaposlenih o lastninjenju PSM in sicer tako, da smo organizirali sestanke z vsemi zaposlenimi, na katerih smo jih seznanili z izhodišči in pripravami na lastninsko preobrazbo PSM.

O privatizaciji PSM ima večina naših delavcev pozitivno mnenje, saj menijo, da s privatizacijo Mercator ne sme preiti v lastništvo državnih in poldržavnih skladov, temveč da to, kar smo zaposleni ustvarili, postane naša solastnina.

Zaupajo v trdnost in uspešnost Mercatorja, zato se strinjajo s tem, da je potrebno zbrati toliko lastniških certifikatov, da bo z njimi pokrita celotna ocenjena vrednost družbenega kapitala.

Zavedajo se pripadnosti svojemu podjetju, v katerem so vsa leta delali in ustvarjali in prav je, da delavcem ostane to, kar so ustvarili.

Zato je naše podjetje pristopilo k lastninjenju Mercatorja in zaposleni bomo svoje certifikate vložili v Poslovni sistem Mercator in jih nato zamenjali za delnice svojega podjetja, ker smo se odločili za privatizacijo podjetja tako, da bomo 49% lastnili v svojem podjetju."

Mercator-Zarja, Ana Lukaček

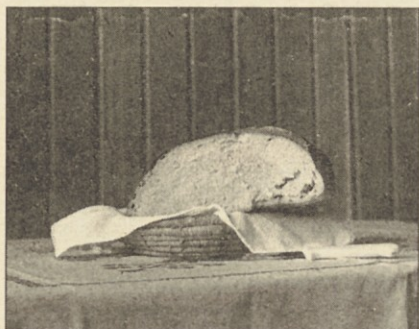
"V teh razburkanih časih prehoda iz enega v drug družbeno-politični sistem se je težko postaviti trdno na lastne noge, zato je zelo dobrodošla usmeritev, ki nima političnega ozadja. Poslovni sistem Mercator se je ognil tem čerem in bo poskušal preživeti in se lastninsko preoblikovati predvsem na podlagi ekonomske logike.

Če se ne spuščamo v kritiko samega zakona in obravnavamo Mercatorjev predlog lastninskega preoblikovanja le v tistem delu, kjer zakon prepušča iniciativno poslovnim subjektom, ugotovimo, da naš program upošteva predvsem poreklo premoženja in skuša temu dati določeno težo v bodoče. Najti za vsako ceno novega lastnika, ne da bi ta novi lastnik kakorkoli sodeloval in se trudil pri ustvarjanju premoženja, bi bila velika možnost, da novi lastnik ne bo najskrbnejše gospodaril.

Osnovna zamisel našega lastninskega koncepta je torej dati prvenstveno možnost lastninjenja tistim, ki so prispevali k ustvarjanju premoženja - to je zaposlenim v Poslovnem sistemu Mercator.

Zamisel se mi zdi še posebej dobra tudi zato, ker daje možnosti lastninjenja oziroma odkupa delnic Poslovnega sistema Mercator in kasneje zamenjavo za delnice podjetja, v katerem smo zaposleni. Pravi lastniški odnos bo namreč občuten le v matičnem podjetju pa čeprav trenutno morda ni v najboljšem ekonomskem položaju. Zaposleni, ki bomo tudi delničarji, se bomo gotovo trudili, da naše delnice ne bodo postale le ničvreden papir."

Mercator-Rudar, Ivanka Leskovec

"V Mercator-Oljarici vlada v zvezi z lastninjenjem tovarne veliko zanimanje, saj gre v našem primeru tudi za denacionalizacijo, ki je tudi ena izmed oblik lastninjenja. Mercator-Oljarica je majhen kolektiv, ki zadnjih 15 let konstantno dosega solidne proizvodne in finančne rezultate, zato je navezanost oziroma pripadnost zaposlenih svoji firmi velika, to pa seveda povečuje zanimanje za lastninsko preoblikovanje, ki bo usodno poseglo v nadaljni razvoj in ustroj Oljarice.

Zaposleni čutimo in podpiramo tesno poslovno povezanost Oljarice v Poslovnem sistemu Mercator, za lastninjenje pa bo odločilnega pomena možnost, da bomo po dokončnem preoblikovanju postali delničarji Oljarice, ne pa delničarji krovnega podjetja, to pa velja tudi za bodoče zunanje prinositelje certifikatov."

Mercator-Tovarna olja Oljarica, Ciril Dolenc

"V Mercator-Blagovnem centru smo zaposlene že vseskozi seznanjali o predvidenih izhodiščih in programih lastninskega preoblikovanja podjetja.

Razpoloženje zaposlenih do lastninjenja podjetja Mercator kot celote je v bistvu pozitivno naravnano, kar je bilo tudi za pričakovati ob pripadnosti do podjetja, ki je izšlo ravno iz njegovih začetkov v letu 1946, ko se je iz majhnega grosističnega podjetja Živila razvil današnji koncern Mercator.

Seveda pa moramo ob tem poudariti tudi to, da si zaposleni Mercator-Blagovnega centra, d.d. že od prvih lastninskih izhodišč želijo, da bi bili lastniki svojega podjetja, ki je ekonomsko učinkovito in je kljub zaostrenim pogojem gospodarjenja dokaj poslovno uspešno. To se je izkazalo že ob prvem razpisu za nakup delnic krovnega podjetja, na katerega se je poleg vodilnih in vodstvenih delavcev, za katere je bil odkup obvezen, prijavilo le nekaj zaposlenih. Skromen je bil tudi odziv na dodaten vpis in odkup internih obveznic Poslovnega sistema Mercator, ki je omogočal pridobitev predkupne pravice za nakup delnic M banke z vezavo hranilnih vlog. Zanj se je odločilo le 6 delavcev.

V celoti so se zaposleni odločili za vplačilo zadolžnih listin, namenjenih za lastninjenje Poslovnega sistema Mercator do 51%, iz sredstev rezerviranih po zaključnem računu za leto 1991 in polletnem obračunu za leto 1992.

Poskusna anketa med zaposlenimi o predložitvi lastniških certifikatov za nakup delnic Poslovnega sistema Mercator je pokazala, da 70% bodo delavci poleg svojega certifikata pridobili še približno 1,5 certifikata na zaposlenega, vendar so številni pripisali, da bi le-te najraje namenili za lastninjenje Mercator-Blagovnega centra."

Mercator-Blagovni center, Davorin Kogej

"V našem krogu, tako pri delavcih, kot tudi pri kmetih, je poznavanje lastninske zakonodaje, še dokaj skromno. Mislimo, da je glavni vzrok v tem, da nas kot zadrugo direktno lastninjenje po novi zakonodaji ne prizadene, zato tudi ni večjih propagandnih aktivnosti na tem področju. Poskušali pa smo, preko svojega internega časopisa "Kmetovalec" seznaniti vse zaposlene in kmete o novi lastninski zakonodaji, o načrtu lastninjenja Mercatorja, o lastniških certifikatih in o možnosti odkupa delnic oz. vložitve lastniškega certifikata v Mercator. Glede na pogovore in na vprašanja pa upamo, da se bo večina delavcev, njihovih družinskih članov, prav tako pa tudi kmetov, odločila za delnice Mercatorja. To pa lahko z gotovostjo trdimo za tiste kmete, ki z zadrugo poslovno sodelujejo. Na propagandni aktivnosti na tem področju dosedaj še nismo dovolj naredili, čakamo pa na potrditev programa lastninjenja Mercatorja in na izdajo lastniških certifikatov, potem pa bomo preko našega internega glasila, z delom na terenu naših organizatorjev proizvodnje oziroma svetovalcev in preko neposrednega kontakta z ljudmi, dosegli tisto število zainteresiranih, ki jo načrtujemo."

Mercator-Kmečka zadruga Sevnica, Andreja Jamšek

"Načrt Mercatorjevega lastninskega preoblikovanja in s tem tudi lastninskega preoblikovanja našega podjetja smo poleg obravnave na organih, obravnavali tudi na več sestankih delavcev. Sestanki so bili organizirani po posameznih delovnih enotah (skladišče, komerciala ...) tako, da je bilo s tem omogočeno delavcem, da so lahko postavljali vprašanja in tudi dobili pojasnila, ki so jih želeli. Ocenimo lahko, da so delavci seznanjeni dovolj dobro z osnovnimi izhodišči in s potekom lastninskega preoblikovanja Mercatorja. Ker pa gre za zelo zahtevno temo menimo, da bo potrebno v septembru nadaljevati z informiranjem delavcev. Med nekaterimi delavci je čutili določeno nezaupanje do procesa lastninskega preoblikovanja Mercatorja, k čemer je predvsem pripomogel članek v Delu. Tudi zato bo potrebno z informiranjem intenzivno nadaljevati.

Na sestankih so bila postavljena vprašanja zlasti v zvezi z lastninjenjem Mercator-Trgoavta, torej lastnega podjetja. Večina delavcev želi certifikate uporabiti za končno lastninjenje Mercator-Trgoavta. Pojasnjeno je bilo, da se bo vsak delavec lahko sam odločil ali za pridobivanje delnic Mercatorja ali Mercator-Trgoavta. V informiranju je zato treba posebej poudariti, da se skozi lastninjenje Mercatorja lahko lastnini tudi lastno podjetje.

Postavljena so bila tudi vprašanja glede možnosti dokapitalizacije. Pojasnjeno je bilo, da te v prvi fazi lastninskega preoblikovanja ne bo, v drugi fazi pa bo možna tudi dokapitalizacija v Mercator-Trgoavtu."

Mercator-Trgoavto, Gojmir Božič

"Delavci Mercator-Sloge so zavestno prenesli družbeni kapital na Poslovni sistem Mercator in se strinjali z izhodišči za pripravo programa lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator.

V drugi fazi so bile delavci Mercator-Sloge odločili, da bodo lastnili 49% svojega podjetja. Pisanje v časopisu Vestnik iz Murske Sobotice z naslovom "Ukradena pomurska podjetja" in "Je Poslovni sistem Mercator prevaral večino zaposlenih" ter pisanje v časopisu Delo, je negativno vplivalo na razpoloženje naših delavcev, vendar nekega večjega nezadovoljstva ni, razen pri manjši skupini delavcev, ki nikoli niso bili zadovoljni.

Zaradi prenosa 100% kapitala se nekateri bojijo, da bo lastnik - poslovni sistem prodal poslovne enote, ki so jih delavci zgradili na račun nizkih osebnih dohodkov z lastnimi sredstvi. Delavci se bojijo centralizacije in preglasovanja pri poslovnih odločitvah. Delavci podpirajo poslovno politiko Poslovnega sistema Mercator, vendar je med njimi prisotna bojazen integracije z M-Mip, Ptujem. Obstaja tudi bojazen, če se bo začrtana Mercatorjeva politika nadaljevala po odhodu gospoda predsednika Mirana Goslarja v pokoj.

Delavci Mercator-Sloge verjamejo besedam gospoda Goslarja, ki je odgovoril novinarki Bernardi B. Peček, da bodo pomurska podjetja ostala v Pomurju in se naprej razvijala. Glede lastninjenja pa moramo priznati, da se kljub možnosti informiranja preko sredstev javnega obveščanja, večina delavcev ni poglobljala v vsebino lastninskega preoblikovanja in zato je potrebno delavce na preprost način v Mercatorjevem glasilu, kakor tudi z osebnim pojasnjevanjem, seznaniti z bistvom lastninjenja.

Glede zbiranja certifikatov pa pričakujemo, da ne bomo imeli večjih problemov pri naših delavcih, upokojencih in njihovih družinskih članih, pričakujemo pa manjše povpraševanje pri zunanjih osebah, zaradi znanih člankov v časopisih. Naše mnenje je, da bi moral nekdo iz poslovnega sistema na preprost, vendar na strokovno verodostojen način pojasniti delavcem Mercator-Sloge program lastninjenja Poslovnega sistema Mercator."

Mercator-Sloga, Budimir Gašević

"Smo zadruga. Za nas ne velja Zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij v družbeni lastnini. Zaradi tega dejstva ne bomo mogli lastninskih certifikatov uporabiti v zadrugi. Poslovni sistem Mercator, katerega članica smo in s katerim vsestransko sodelujemo, je primeren za lastninjenje. Naša želja je, da bi del tako pridobljenega delniškega kapitala, ki se bo zbral od delavcev in kmetov našega območja, na nek način preusmerili v zadržna podjetja, ki bodo poslovala po istih principih kot vsa ostala podjetja. Malo pa je opaziti tudi zbežanost ljudi, kajti za mnoge bo to težka odločitev, ker nimajo ustreznih širših informacij in znanj."

Mercator-Zgornjesavinjska kmetijska zadruga Mozirje, Anton Vrhovnik

"Po rezultatih pisne ankete med zaposlenimi v Mercator-Contalu, velika večina spremlja zakonodajo o lastninskem preoblikovanju podjetij, Mercatorjev program pa poznajo samo nekateri.

Skoraj nihče se še ni odločil, kje bo zamenjal svoj certifikat oziroma certifikat družinskih članov.

Nekateri so že dobili ponudbe podjetij, ki imajo podoben program lastninjenja kot Mercator, vsi pa čakajo posebno izdajo Mercatorjevega časopisa, namenjeno tej problematiki."

Mercator-Contal, Metka Nedelko

"Letos mineva 30 let od ustanovitve Hotela Ilirija kot podjetja, od tega je petnajst let član družine Mercator. Prehojena pot kaže, da so v podjetju prevladovala sile, ki so gradile na dolgoročneših ciljih razvoja in krepitve osnovne dejavnosti. Tudi zavoljo tega smo ostali stabilni člani poslovnega sistema, ki je gradil in še gradi poslovno politiko na vrsti različnih subjektov po dejavnosti in velikosti.

Z lastninjenjem zaposleni dolgoročno zasledujejo oblikovanje takega podjetja, ki bo stabilno in ki bo prinašalo povečevanje dobička ter nova delovna mesta. Sistem, ki bo v lastništvu zaposlenih in drugih manjših delničarjev, mora zagotavljati zanesljivost naložbe, hčere - članice sistema pa bomo morale ob predpostavki lastništva podjetij s strani zaposlenih zagotoviti, da se bo lastniški motiv preoblikoval v povečevanje dobička.

Mercator kot velik sistem vzbuja zaupanje, čeprav je precej dušebrižnikov, ki bi želeli, da se razleti.

Mercator-Hotel Ilirija, Janez Elikan

"Kolektiv Mercator-Konditorja je spomladi praznoval 40. obletnico ustanovitve svojega podjetja. Ob tem so se obudili spomini na sliko podjetja ob njegovi ustanovitvi. Podjetje je pričelo svojo razvojno pot v najetih poslovnih prostorih, kjer so v pekarni poznali še ilovnata tla. Testo so pekli in mesili še na roke. Vsi so delali v skromnih razmerah. Starejši delavci, katerim predstavlja zaposlitev v podjetju tudi prvo zaposlitev, ali pa so v podjetju že več desetletij, ne morejo mimo spominov na leta odrekanja, ko so gradili in nenehno vlagali v podjetje. Zaradi tega so prejeli osebnih dohodke, ki so jim zagotavljali le osnovne pogoje za preživetje, po upokojitvi pa ima marsikateri upokojenec le minimalno pokojnino.

Tudi leta samoupravljanja niso pozabljena. Večina kolektiva je živela in delala tako kot, da je podjetje njegovo. Lahko trdimo, da je bil kolektiv skrben in dober gospodar. Drugače danes ne bi ocenili, da je podjetje vredno skoraj 10 milijonov nemških mark in pri tem nima nobenega dolga.

Lastninjenje! Lepa priložnost. Sigurno si je vsak kdaj po tihem zaželel, da bi bil solastnik svojega podjetja. Zakon o lastninjenju nam sedaj lahko te skrite želje tudi izpolni.

Za te namene bodo vsi državljani Slovenije dobili lastninske certifikate. Zakon določa tudi 50% popust pri notranjem odkupu podjetja in druge ugodnosti.

Za delavca, ki živi s svojim podjetjem, sigurno ne bo težka odločitev, da vloži svoj lastniški certifikat in tudi certifikate svojih družinskih članov v svoje podjetje. Kljub temu, bo potrebno vsako leto ustvariti tudi dosti višji dobiček kot dosedaj, da bo podjetje lahko v lasti svojih delavcev izvedlo notranji odkup podjetja.

Kljub temu, da predvideno lastninjenje ne bo izvedljivo brez večjega prizadevanja za boljše poslovne rezultate in tudi določenega odpovedovanja, bo večina delavcev nedvomno podprla projekt lastninjenja. Posebno še, če bi s projektom kolektiv dobil tudi možnost suverena upravljanja svojega podjetja kot ga je imel že ves čas od ustanovitve do večinskega prenosa kapitala na poslovni sistem.

V majhnem kolektivu je zelo pomembna predanost kolektiva svojemu podjetju. Pri tem pa je tudi zelo pomembno, da kolektiv tudi enakopravno soodloča o svojem podjetju.

Zato bo projekt lastninjenja kot tudi samo gospodarjenje v podjetju uspešnejše, če se bodo vzpostavila v okviru Poslovnega sistema Mercator taka lastninska razmerja, da bo zagotovljena enakopravnost vseh lastnikov."

Mercator-Konditor, Emilijana Lipovšek

"V podjetju Mercator-Gradišče, d.d. Trebnje smo si zaposleni zastavili cilj, da v prvi vrsti izberemo tisti način lastninskega preoblikovanja, ki v največji meri vključuje zaposlene, upokojence in bivše zaposlene, saj so le-ti k ustvarjanju sedanjega premoženja podjetja tudi največ prispevali.

Med zaposlenimi podjetja je bila v mesecu maju po predhodni seznanitvi s programom lastninskega preoblikovanja celotnega sistema Mercator izdelana anketa s podpisi izjav o namerah zaposlenih in njihovih svojcev glede lastninjenja Mercatorja. Izjave so pokazale, da interes za lastninjenje zlasti lastnega podjetja obstaja, in da zaposleni vidijo potencialnega kupca lastnega podjetja v strukturi zaposlenih, upokojencev in bivših zaposlenih. Težijo k tistemu modelu lastninjenja, ki bo nudil natančno definirane lastnike, maksimalno možne iz sredine zaposlenih v podjetju. Kar pomeni z drugimi besedami, da zaposleni želijo biti lastniki najmanj 49% sedanjega skupnega družbenega kapitala z zamenjavo delnic krovnega podjetja Mercator za delnice svojega podjetja in preostalih 11% družbenega kapitala, ki je lociran v krovnem podjetju z internim odkupom po pogojih zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij.

Konkretizacija programa lastninjenja z natančno strukturo kupecev pa bo možna, ko bo opravljena cenitev premoženja podjetja."

Mercator-Gradišče, Jevnikar Franc

"Delavci čutijo veliko pripadnost kolektivu, v katerem delajo. Zavedajo se, da je lastninsko preoblikovanje in privatizacija neizbežni proces, ki ga moramo čim manj boleče izpeljati. Ni jim vseeno, kako bo to preoblikovanje dokončno izpeljano.

Precej dvomov in pomislekov so med delavci povzročili zlonamerni članki v sredstvih javnega obveščanja (Vestnik, Delo) o namerah in težnji Poslovnega sistema Mercator in njegovega vodstva po strogi centralizaciji v sistemu in prevladi poslovnega odločanja v članicah Poslovnega sistema Mercator. Tudi informacija o odhodu v pokoj predsednika poslovnega odbora g. Mirana Goslarja, je med delavci ustvarila bojazen, da bo novo vodstvo začrtani razvoj Poslovnega sistema Mercator menjalo, kar bodo najbolj občutile zunanje periferne članice. Želja delavcev je, da bi v drugi fazi lastninili podjetje, v katerem so zaposleni in tako ustvarili možnost vpliva na nadaljnji perspektivni razvoj podjetja.

Zaupajo vodstvu, da bo lastninsko preoblikovanje podjetja izpeljalo tako, da delavci ne bodo izigrani."

Mercator-Univerzal, Vendel Ostrič

"V Mercator-Kmetijski zadrugi Metlika smo program lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator obravnavali na seji upravnega odbora 14.5.1993 ter sprejeli naslednjo oceno oziroma stališče:

- predstavljeni program lastninskega preoblikovanja Poslovnega sistema Mercator, v katerem zadruge sicer direktno ne sodelujemo, se zdi upravnemu odboru in vodstvu zadruge najprimernejša oblika preoblikovanja, po katerem bodo lahko tudi delavci in člani ter drugi kmetje in njihovi družinski člani postali solastniki Poslovnega sistema Mercator. Ocenjujemo, da bi lahko ta kategorija občanov, če bodo pozitivne ocene tudi v drugih zadrugah povezanih v Poslovni sistem Mercator, odigrala vidno vlogo pri lastninjenju Poslovnega sistema Mercator z nakupom znatnega deleža delnic ter si na ta način omogočile določene ugodnosti za kmetijstvo v okviru Poslovnega sistema Mercator;

- upravni odbor je dal priporočilo delavcem in članom, da v fazi javnega razpisa prodaje delnic lastniške certifikate zamenjajo za delnice Poslovnega sistema Mercator. Na priporočilo niso bili zahtevani konkretni odgovori, komentarji na predlog pa so večina pozitivni, zato je pričakovati večinsko odločitev delavcev in članov Mercator-Kmetijske zadruge Metlika po zamenjavi lastniških certifikatov za delnice Poslovnega sistema Mercator."

Mercator-Kmetijska zadruga Metlika, Štubljar Martin

"V zvezi z vašim vabilom, da naj pripravimo kratko oceno razpoloženja med zaposlenimi, ki zadeva načrt Mercatorjevega lastninskega preoblikovanja, ocenjujem, da zaposleni v Mercator-Savici, d.d. sprejemajo program, sama realizacija programa pa bo odvisna od pravočasne in objektivne propagandne aktivnosti, ki naj ne bi le obljubljala gradove v oblakih, marveč prikazala dejansko sliko Mercatorjeve trdnosti ter objektivne prednosti pri zamenjavi certifikatov za Mercatorjeve delnice, ki jih Mercator lahko zagotovi bodoči množici svojih novih lastnikov.

V zadnjem času sicer nismo vodili nobenih posebnih akcij, saj računamo na dogovorjeno skupno akcijo, ki naj bi jo vodil in usmerjal Poslovni sistem Mercator, d.d. in njegov upravni odbor."

Mercator-Savica, Robert Vodopivec

LJUBLJANSKI INTERSPAR - DEL RAZVEJANE MERCATORJEVE IN SPAROVE TRGOVSKE MREŽE

Kompleks nekdanjih javnih skladišč v Ljubljani je temeljito spremenil svojo podobo. V vrsti skladiščnih hal so vzniknile večje in majhne zasebne trgovine. Nastalo je nekakšno trgovsko jedro, vendar nikoli po vsebini in organizaciji zaključeno s celovito ponudbo, kakršno prinašajo veliki nakupovalni centri.

Prvi in največji nakupovalni center v državi

Center INTERSPAR v ta kompleks ne prinaša samo celovite trgovske ponudbe, prinaša tudi prostorske, tehnološke, organizacijske in informacijske značilnosti sodobnega nakupovalnega centra na mestnem obrobju. Taki centri v zahodnem svetu niso nič novega, pri nas pa je Center INTERSPAR prvi in največji nakupovalni center v državi. Veliki nakupovalni centri sooblikujejo nakupovalne navade potrošnikov, nakupovanje v takem centru lahko postane družinski dogodek, ki popestri dan vsem njenim članom, saj se v centru najde za vsakogar nekaj. Od tega, kar je v načrtu, do povsem nenačrtovanega nakupa. Kakovost izdelkov, zapeljiva izbira, konkurenčne cene, vse to na enem mestu...

Ljubljanski INTERSPAR je kopija Sparovega nakupovalnega centra, ki jih v tej trgovski verigi zaradi značilnosti označujejo z Interspar. Za trgovine tipa Interspar je značilno: velikost same prodajalne (nad 4.000 m²), število prodajanih izdelkov in njihov izbor glede na zahtevano raven kakovosti, samopostrežen način prodaje, gostinska ponudba, vljudno in prijazno osebje.

Poleg osrednje samopostrežne veleblagovnice tipa Interspar pa je v Centru INTERSPAR še 16 specializiranih trgovin, ki zaokrožujejo ponudbo in potrošniku resnično omogočajo nakup na enem mestu. Tudi tako organizirana dopolnilna ponudba je značilnost Sparovih velikih nakupovalnih centrov.

Celotna površina nakupovalnega centra meri nekaj manj kot 48.000 m². Največja trgovina je samopostrežna veleblagovnica Interspar (7.500 m²), Eurodom - specializirana prodajalna z gradbenim materialom je nekoliko manjša (5.800 m²), med velike površine pa sodi tudi parkirni prostor za 800 vozil. Pomembno pa je še eno dejstvo: Center Interspar je zgrajen skladno z evropskimi standardi, ki tudi invalidom zagotavljajo neovirano in varno gibanje.

Slovensko in avstrijsko podjetje

Center INTERSPAR je zgradila družba BTC Shopping center, ki so jo ustanovili slovenski in avstrijski partnerji. Na slovenski strani sta partnerja podjetji Blagovno trgovinski center Ljubljana (BTC) in Poslovni sistem Mercator, na avstrijski strani pa Aspiag, avstrijska podružnica mednarodnega koncerna SPAR. Vrednost naložbe je nekaj manj kot 1,6 milijarde tolarjev oziroma 160 mil-

ijonov šilingov. Objekt je bil končan v 13 mesecih, gradila so ga slovenska podjetja, pri gradnji je sodelovalo povprečno 600 delavcev. Ta družba je lastnik objekta, skrbi za njegovo vzdrževanje in enoten poslovni red v objektu.

INTERSPAR je prav tako podjetje, ki so ga ustanovili slovenski in avstrijski družbeniki. Na slovenski strani so to podjetja iz sestava Poslovnega sistema Mercator, na avstrijski strani pa Aspiag, Spar International. Družbeniki so naslednja Mercatorjeva podjetja: Poslovni sistem Mercator, d.d., Mercator-Blagovni center, Mercator-Dolomiti, Mercator-Golovec, Mercator-Grmada, Mercator-Mednarodna trgovina, Mercator-Sadje zelenjava v zadnjem času sta se pridružila še Mercator-Konsum in Mercator-Pekarna Grosuplje. V Intersparu so zaposleni slovenski državljani in tudi vodstvo firme je povsem slovensko.

Partnerska pogodba je bila sklenjena konec leta 1991 in 17. avgusta 1993 je samopostrežna veleblagovnica INTERSPAR odprla vrata slovenskim potrošnikom. Dan prej pa so si, po uradni otvoritvi, veleblagovnico ogledali ugledni avstrijski in slovenski politiki in gospodarstveniki, predstavniki družbenikov, poslovnih partnerjev...

Zanimivo: razporeditev in izbor izdelkov, cene...

INTERSPAR - samopostrežna veleblagovnica je osupnila svoje prve obiskovalce: preko 25.000 izdelkov - od vezalke do športne opreme, od krpe za tla do lonca in vsega, kar dobrega sodi vanj. Za velik del izdelkov pa agresivno konkurenčne cene. Trideset dni je 80 delavcev polnilo police, urejalo prodajne vitrine, zlagalo, čistilo...samopostrežna veleblagovnica INTERSPAR se je pokazala v bleščeči luči. Domači in uvoženi izdelki, taki za dnevno rabo in taki, ki jih kupimo le enkrat, dvakrat ali trikrat v življenju. Svež kruh, mleko, meso..., bela tehnika, audio in video naprave..., športna in druga konfekcija, obutev..., otroški vozički.... Še preden pa so si ugledni gostje uradne otvoritve ogledali samopostrežno veleblagovnico, so izrekli tudi spodbudne besede o poslovnih potezi slovenskih in avstrijskih partnerjev.

Direktor ljubljanskega Interspara gospod Igor Mervič je v pozdravnih besedah največ pozornosti namenil predstavitvi prodajnega programa v celotnem Centru Interspar ter zahvali in pohvali vsem, ki so sodelovali pri gradnji. Predsednik poslovodnega odbora Poslovnega sistema Mercator gospod Miran Goslar je govoril v imenu družbenikov, ki so Center Interspar gradili in tudi ustanovili podjetje Interspar.

Poudaril je pomen gospodarske odprtosti Slovenije in tudi dejstvo, da bo srečanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva s tujim, trdo in neusmiljeno. In prav zato je bolje tujega partnerja sprejeti kot konkurenco.

Goslarjeve besede:

"Novi Center Interspar bo seveda velika konkurenca obstoječi trgovski mreži Ljubljane in njene okolice. Tudi Mercatorjeva maloprodaja jo bo občutila. Konkurenca je seveda neizbežni spremljevalec normalnih in modernih tržnih razmer. V Mercatorju reko dveh verig, prvo - preko čiste Mercatorjeve mreže in drugo - preko Sparove mreže, ki sta si na nek način konkurenčni. Ob tej dilemi nas je vodila preprosta filozofija. Z vse bolj agresivno konkurenco, tudi tujcev, moramo tako ali tako računati. Torej je vendarle boljša tista, pri kateri smo kapitalsko in poslovno udeleženi." Pri tem pa bo Mercator trdo vztrajal, da bodo blagovni tokovi med partnerjema temeljili na recipročnosti: kolikor uvoza v Slovenijo, toliko tudi slovenskega blaga na tuje.

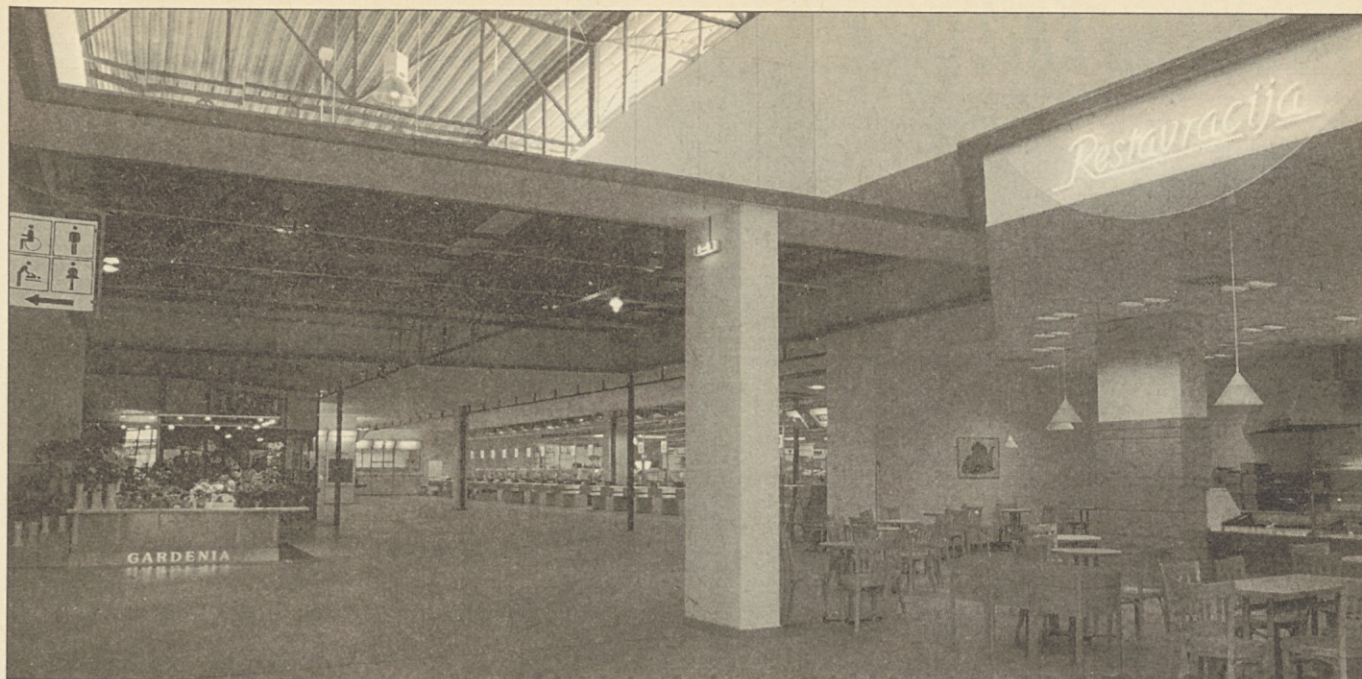
Veliko pohvalnih besed o sodelovanju s Slovenijo in Mercatorjem so izrekli predvsem predstavniki Spara ter predstavniki koroškega političnega in gospodarskega življenja.

Posebej odprto in sosedsko prijazno je o odnosih med Slovenijo in Koroško govoril koroški deželni glavar Julius Zernatto. Za še bolj poglobljeno sodelovanje med sosednjima deželama, zlasti na gospodarskem področju, je ponudil besedo in roko.

Slovenski metropolit in ljubljanski nadškof gospod dr. Alojzij Šuštar ni blagoslova namenil samo objektu, blagoslov je namenil predvsem ljudem in vrlinam, ki naj vladajo v novi hiši. Poštenosti, ljubeznivosti, sožitju, razumevanju med kupci in zaposlenimi. Blagoslov tistemu in takemu utripu trgovine, ki bo vsem v zadovoljstvo in veselje.

SPAR za ljubljanske humanitarne potrebe

Nemajhno presenečenje je pomenila, in zato je bila tudi najbolj toplo pozdravljena, gesta predsednika avstrijskega SPARA gospoda Hansa Reischea, ki je ljubljanskemu županu gospodu Jožetu Strgarju, v imenu koncerna SPAR, izročil ček za 300.000 šilingov kot prispevek za ljubljanske humanitarne potrebe. Spar torej ne želi samo gospodarskega sodelovanja, želi tudi prisluhniti potrebam mesta in njegovih meščanov.

Del notranjosti centra Interspar

USPEŠNI SE LAHKO VESELIJO

Ob odprtju Centra Interspar je udeležence slovesne otvoritve nagovoril tudi predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik. Ker gre za pomembno oceno Mercatorjeve poslovne poteze, njegov govor navajamo v celoti.

"To, da nekdo lahko širi poslovanje, pomeni, da je uspešen. Kdor pa je uspešen, se lahko tudi veseli. In tako se danes lahko veselita Avstrija Spar International in Mercator. Lahko pa smo veseli tudi v Sloveniji, da v času, ki ni nič kaj naklonjen podjetniškemu ustvarjanju in razvoju,

Mag. Herman Rigelnik

odpiramo v Ljubljani Center Interspar. To je center, ki je nastal kot rezultat uspešne poslovne politike, ki jo že leta vodi vodilna ekipa Mercatorja.

Je pa tudi rezultat njenega uspešnega sodelovanja z Avstrija Spar International, ki je sestavni del multinacionalke Spar International.

To sodelovanje pa presega zgolj podjetniški interes Mercatorja, saj bo omogočalo vstopiti tudi drugim sposobnim slovenskim dobaviteljem v verigo Spar. Nedvomno pa bo, kot praktična posledica tega sodelovanja, tudi pri nas nastal boljši odnos do kupcev.

Gospa in gospodje!

Dobri dve leti sta minili od naše osamosvojitve in začetka ustvarjanja novega političnega in gospodarskega sistema Republike Slovenije.

Veliko je bilo postorjenega v tem času, velike teme so za nami, pred nami je mukotrpno snovanje in delo na področju oblikovanja sodobne državne uprave, lokalne samouprave, usklajevanje zakonodaje z ustavo, sanacije bančnega sistema in lastninjenje.

Čimhitreje prestrukturiranje državnega odnosno javnega sektorja in gospodarstva postaja vedno bolj imperativ našega stabilnega razvoja in boljšega življenja naših ljudi.

V ospredje naših razmišljanj o razvojnih možnostih Slovenije se postopoma prebija spoznanje o majhnosti naše nacionalne

ekonomije. In pa spoznanje, da je pogoj za naše preživetje in razvoj odpiranje v svet, odpiranje v procese internacionalizacije.

To spoznanje bo moralo postati sestra dvojčica spoznanju, da se v razviti svet ne moremo vključevati zgolj s proizvodnimi obrati, malimi bankami in prodajalnami. Gre namreč za vprašanje kritične mase znanja in kapitala.

Zato bodo pri vsem tem potrebni tudi veliki sistemi, brez njih na nekaterih področjih enostavno ne bo šlo.

Odločitev Mercatorja, kot enega zadnjih velikih slovenskih sistemov, za iskanje strateškega partnerstva in sodelovanja z Avstrija Spar International, je zame spodbudna.

Posamezni pomisleki zunaj in znotraj Mercatorja, da si s tem sodelovanjem sami ustvarjajo konkurenco, so nepotrebni. Resnica namreč je, da bi bil Spar v Sloveniji brez ali z Mercatorjem, in da bi bil, če ne danes pa jutri, konkurenca naši trgovini.

Skupen nastop Mercatorja in Avstrija Spar International razumem kot dvosmerno cesto, kjer predstavlja ena smer odprto mrežo poslovanja tujega partnerja pri nas, druga smer pa enakopravno vključevanje Mercatorja in sposobnih slovenskih dobaviteljev v verigo Spar v Sloveniji in v tujini.

Nedvomno pa ima to sodelovanje za Mercator in Slovenijo še en pomen: to je hitrejši razvoj trgovine in kvalitetne proizvodnje v Sloveniji.

Prepričan sem, da je to najbolj neposredno vključevanje v zunanje trge in smiselno odpiranje slovenskega trga, ki bo - v kar sem prepričan, k podobnim podjetniškim odločitvam spodbudilo tudi nekatera druga naša podjetja.

V tem zahtevnem, včasih tudi ne prav razumljenem delu, želim Mercatorju obilo uspehov, novemu prodajnemu centru pa zadovoljne kupce in dobre poslovne izide."

NAGRADNA KRIZANKA

Nagrada na križankanjenom geslo je povezano z ozimnico. Črke z oštevilčenih polj sestavite v geslo in možnost za nagrado bo vaša. To zimo vam vložnih dobrot ne bo manjkalo. Geslo pošljite do 30. septembra v Center za obveščanje Poslovnega sistema Mercator, Ljubljana, Dunajska 107.

Nagrade za pravilno rešitev križanke v prejšnjem časopisu pa gredo: Stanki Zupan, Smledniška 1, Kranj; Petru Bruner, Kidričeva 6, Kočevje in Zdenki Fučka, Bevkova 3, Ajdovščina. Nagrade pridejo po pošti.

KLUČKA, KI SE IMENUJE PO ASTRAHANU	ZNANI IZDELOVALEC VIOLIN	TROVEJI ŽIVEC V MOŽGANIH	TRPLJE-NJE	VULKAN NA FILIPINIH					KRAJ V AVSTRJI (PO NAŠE: CMUREK)		OVČKA IZ ANDRIČEVE POVESTI	ROTOR IN	LADJA, KI LOMI LED	ŠPANSKI IGRALEC TENISA
									MLEČNI IZDELEK	14				
NADUHA			4											
ZDRAVJU ŠKODLJIVA SNOV									IME KOMIKA KEATONA				9	
TESNO OPRUJETO OBLAČILO									OBOKANO STEBRISČE					
MESTO V SUDANU (IZ ČRK. AGRA)				RISBA ŽIIP					AMER. IGRALKA (DIANE)					
AMER. PISEC IZ ČRK. EDA)			VOJAŠKI ČIN	PEVEC PESTNER	LITU	DEKO-RACIJA	NEMŠKI POLITIK (IZ ČRK. SUGA)	SESTAVIL JOŽE PETELIN	ŠTEFAN ČURK ŽITNA STEBLA		PRITOK DONAVE V ROMUNJI	1		
PREUČEVALEC HIMEN	6								KAČJI GLAS		AMER. POPEVKAR (TOMMY)			
NAUK O LETALSTVU								LUDVIK ŠUBIC GRŠKI FILOZOF		SOL SOLITRNE KISLINE	KRAJ V NOTRANJI DALMACIJI	MURSKA SOBOTA ŽIVAL S KOPITI		
OBLIKA IMENA NANDE					ŽENSKO POKRIVALO				DIRKAČ LAUDA			17		PRE-DUJEM
VNETJE SLUZNICE V GRLU			RODO-LJUBJE		DEL INDIJE OPPADEL SADEŽ			11	KRAJ PRI BOLOGNI OBDELAVA SUROVIVH KOŽ					
EZOP (ENA OD PISAV)	16						VRSTA PTICE TLJE Ž. IME							
		REDKA, NAKODRANA TKANINA							SPODNJI DEL HRBTENICE					8
		VNETJE UŠESA							VEČANJE	13				
		ČLOVEK ČRNE POLTI						7	PALICA ZA ČIŠČENJE PLOGA AMERIŠKI PISATELJ (THEODOR)				VRSTA KOVINSKE ZAPONKE	ŽENSKO IME
VRSTA KAKTUSA, KI VSEBUJE MESKALIN	ČRNA CELINA	ITALIJAN. PISATELJ CVETNI SOK						DUŠAN JEMC NAŠA PEVKA (ONDINA)		PREBIVALKA IRSKE	3			
TROPSKA RASTLINA Z GOMOLJI					ODPRT ŽELEZNIŠKI VOZ CURIE					VELIKO ZABAVE PRI REŠEVANJU	URAD. PISARNA	ASTA NIELSEN ATLETSKI KLUB		15
UČINEK					DOLŽINSKA MERA CIGANI					SLIKAR IUCUNDUS PRITOK TIBERE				
POŽIREK		12		RIMSKA BOGINJA JEZE			NAŠ SLIKAR (JOŽE) O KAY	10						
VELIK MORSKI SESALEC			ZARATUŠTRA PRITR. DILNICA	2								BERILJ ZNANI MEDVED		
ČLAN AKADEMIJE								REDKA KOVINA						
MESTO IN REKA V WYOMINGU								NEKDANJI KUBANSKI POLITIK (RAUL)			REKA V BOSNI		5	